

Fatta historia

Andra världskriget

Arbetsblad

Om avsnittet

Avsnittet handlar om perioden efter första världskriget och vad som ledde fram till ett andra världskrig. Svåra ekonomiska förhållanden gjorde att starka ledare kunde ta makten, till exempel Lenin och Stalin i Sovjetunionen och Hitler i Tyskland. Vi får följa vad som hände under andra världskriget och vid krigsslutet. Tillsammans med Arantxa och två ungdomar, Alejandro och Farnaz, får vi följa med tillbaka till den här tiden och lära känna människor som kämpade mot nazismen.

Geografiska namn

Hiroshima, Nagasaki, Normandie, Warszawa, Frankrike, Italien, Japan, Polen, Storbritannien, Tyskland, USA.

Historiska geografiska namn: *Sovjetunionen, Stalingrad*

Ord och begrepp

arbetslöshet, depression, arbetsläger, koncentrationsläger, getto, skadestånd, kommunism, nazism, hämnd, stormakt, inflation, hyperinflation, Förintelsen, mellankrigstiden, atombomb, axelmakterna, D-dagen, de allierade, diktatur, folkmord, Förenta nationerna (FN), Hitler-Jugend, judar, swing

Faktafrågor

1. Beskriv perioden innan andra världskrigets utbrott. Vad var det som pågick vid denna tid i Europa, och då särskilt i Tyskland?
2. Hur startade andra världskriget? Berätta med egna ord.
3. På vilket sätt lyckades Sverige undgå att dras in i andra världskriget?
4. Vilka var de två stridande sidorna i andra världskriget?
5. Nämn två förklaringar till att andra världskriget slutade.
6. Hur många människor dog totalt i andra världskriget?
7. Vilka grupper av människor var mest utsatta för Hitlers politik?

Arbeta med ord och begrepp

- A. Gå igenom de centrala begreppen ovan.
- Översätt dem till ditt modersmål. Använd ordlistor för att ta reda på vad orden betyder.
  - Förklara vad de betyder på svenska.
  - Öva på de begrepp och ord som du känner dig osäker på.
  - Är det fler ord du inte kunde i programmet? Gör en ordlista med de orden också. Översätt dem till ditt modersmål och förklara dem sedan på svenska.

Arbeta med kartor

- B. Markera på en världskarta vilka länder som deltog i andra världskriget.
- C. Använd Google Earth. Besök flera olika förintelsläger. I vilka länder ligger de? Titta framför allt på Auschwitz. Hur ser det ut där? Hur tror du att det såg ut där under andra världskriget? Hur stort är lägret? Kan du förstå storleken med hjälp av kartorna? Hur många människor var där medan lägret var i bruk?

Arbeta vidare

- D. I programmet säger de ”Det var billigare att använda sedlar än papper när man skulle tapetsera om hemma.” Det här är en följd av hyperinflation. Ta reda på vad detta betyder och vad det var som hände i Tyskland som orsakade detta.
- E. Hur kunde Hitler ta makten i Tyskland? Hur gick det till? Sök fakta och se om du kan hitta svaret.
- F. Atombomberna över Japan påverkade och dödade hundratusentals människor direkt. Ännu idag har de effekt på oss. Ge exempel på detta.
- G. Vad var syftet med Förenta nationerna (FN) från början? Vad arbetar FN med idag? Försök hitta några exempel på deras verksamhet.
- H. Välj en känd person från den här tiden. Ta reda på mer om henne eller honom. Finns personen utbildad? Berätta sedan för några kamrater om personen. Förslag på personer:
- Charlie Chaplin
  - Raoul Wallenberg
  - Anne Frank
  - Adolf Hitler
  - Josef Stalin
  - Winston Churchill

Fördjupning

- I. Vilka spår och konsekvenser kan vi se av andra världskriget i dag? Hur har det påverkat människorna i de länder som deltog? Hur framställs andra världskriget i populärkulturen, till exempel i datorspel och filmer?
- J. Hur vet vi vad som hänt i historien? Vilka källor kan vi använda oss av? Vilka källor finns det som beskriver vad som hände under andra världskriget? Diskutera och arbeta två och två.
- K. Vad menas med begreppet världskrig? Vilka av länderna som var med i andra världskriget deltog även i första världskriget? Vad kan det bero på att flera länder var med i bägge krigen?

Av Peter Gröndal, Heidi Henftling och Per Larkell tillsammans med Yasmin Wain (UR), redaktör och ansvarig pedagog Christina Friborg (UR)